Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

[redacted]

TER BESLISSING

Directoraat Generaal Langdurige Zorg
Directie Zorgverzekeringen
Team Beleid C

Opgesteld door
[redacted]

Aan Minister VWS
cc MLZS

Deadline: 28 november 2022

nota

Verzekerdenmonitor 2022

22.11.22
[redacted]

Datum
14 november 2022

Kenmerk
3467839-1039609-Z

Bijlage(n)
1

1. Aanleiding
De jaarlijkse Verzekerdenmonitor en bijbehorende Kamerbrief.

2. Geadviseerd besluit
Bent u akkoord met het versturen van de Verzekerdenmonitor 2022 en de bijbehorende brief aan de Tweede Kamer?

3. Kernpunten
De Verzekerdenmonitor biedt jaarlijks een samenhangend beeld van de ontwikkeling van zowel de nationale als de internationale aspecten van het zorgverzekeringsstelsel.

- Bij de nationale aspecten wordt specifiek ingegaan op de wanbetalers, onverzekerde verzekeringsplichtigen, onverzekerbare vreemdelingen en gemoedsbezwaarden.
- Bij de internationale aspecten van het verzekeringsstelsel wordt aandacht besteed aan de zorgkosten die in het buitenland worden gemaakt door verdragsgerechtigden en Zvw-verzekerden en aan de inning van de bijdrage van verdragsgerechtigden.

In de aanbiedingsbrief geeft u de belangrijkste beleidsmatige en cijfermatige ontwikkelingen.

Toelichting onderdelen Verzekerdenmonitor

Wanbetalers
Het aantal wanbetalers blijft dalen en komt eind 2021 uit op ~170.000 (hoogste aantal was 325.000 in 2015). Dit aantal blijft stabiel in 2022. Een positieve ontwikkeling is de dalende instroom. De daling is het gevolg van inspanningen van zorgverzekeraars (veel betalingsregelingen) en gemeenten (schuldhulp), en verbeterd beleid vanuit Rijk.

Onverzekerden
Circa 3.000 onverzekerde verzekeringsplichtigen worden maandelijks opgespoord door de SVB en aangeschreven door het CAK (en eventueel beboet en ambtshalve verzekerd). Dit aantal is al enkele jaren stabiel. Vaak gaat het om buitenlandse studenten met een bijbaan en seizoenarbeiders.

Gemoedsbezwaarden
De regeling gemoedsbezwaarden is bedoeld voor mensen die zich vanwege levensovertuiging niet willen verzekeren. Voor de zorgkosten betalen zij een bijdragevervangende belasting die op een spaarrekening bij het CAK wordt bijgeschreven. Gemoedsbezwaarden kunnen zorgkosten declareren bij het CAK. Er zijn circa 12.500 gemoedsbezwaarden. Dit aantal is al jaren stabiel.

Onverzekerbare vreemdelingen
Zorgverleners die zorg verlenen aan onverzekerbare vreemdelingen kunnen bij het CAK een bijdrage aanvragen voor de kosten. Het is onbekend hoeveel onverzekerbare vreemdelingen in Nederland verblijven. Na een sterke stijging van de zorgkosten in de afgelopen jaren waren de zorgkosten in 2021 ~€ 47 miljoen en daarmee vrijwel gelijk aan 2020.

Subsidieregeling noodzakelijke medische zorg
Deze subsidieregeling is ingesteld ter ondersteuning van de aanpak van personen met verward gedrag. De regeling is bedoeld om financiële belemmeringen bij zorgaanbieders weg te nemen. De zorgkosten 'subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg' zijn gestegen van ~€ 18,3 miljoen in 2019 naar ~€ 34,5 miljoen in 2020 en € 44,5 miljoen in 2021. Als oorzaken van de stijging worden gezien: de bredere reikwijdte van de doelgroep van onverzekerden door het vervallen van de verzekeringsplicht als vereiste, grotere bekendheid van de regeling en een toename van het aantal dakloze personen en het aantal gewezen arbeidsmigranten dat in Nederland verblijft.

Internationale aspecten (buitenlandtaak)
Het betreft hier een verzamelnaam van activiteiten. Het betreft in de eerste plaats mensen die in het buitenland wonen en op grond van de Europese sociale zekerheidsverordening of een bilateraal sociale zekerheidsverdrag recht hebben om zorg in hun woonland te ontvangen ten laste van Nederland. Daarnaast betreft het Zvw-verzekerden die in het buitenland zorg ontvangen.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek
De Verzekerdenmonitor wordt standaard geagendeerd voor het eerstvolgende AO Zvw. De politieke aandacht gaat doorgaans uit naar de wanbetalersregeling (aantal wanbetalers en openstaande bestuursrechtelijke premie) en de stijgende zorgkosten bij de regeling onverzekerbare vreemdelingen.

Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie
De Verzekerdenmonitor wordt doorgaans alleen opgepakt door media bij opvallende cijfers. De afgelopen jaren is een aantal keer de daling van het aantal wanbetalers in het nieuws gekomen.

b. Financiële en personele gevolgen
nvt

c. Juridische aspecten haalbaarheid
Nvt

d. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
Afgestemd met het CBS en het CAK.

e. Gevolgen administratieve lasten
nvt

f. Toezeggingen
nvt

g. Fraudetoets
nvt

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.